

K U T A K

www.eukutak.me

11. Bilten

15. NOVEMBAR - 15. DECEMBAR 2022.

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

Centar za građansko obrazovanje
Centre for Civic Education

FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG

Uvod

Mjesečni informativni elektronski bilten posvećen novostima o procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj Uniji i dostupnim sredstvima i fondovima za koje mogu da konkurišu građani, NVO organizacije.

Poseban odjeljak ovog biltena posvećen je javnim pozivima za učešće u domaćim i međunarodnim seminarama, treninzima i konferencijama za mlade. Ovaj mjesečni bilten izrađuje se u sklopu projekta „EU kutak“ koji sprovodi NVO Multimedijal Montenegro, a finansijski je podržan kroz javni poziv OCD u Crnoj Gori – od osnovnih usluga do oblikovanja politika – M'BASE.

Projekat OCD u Crnoj Gori – od osnovnih usluga do oblikovanja politika – M'BASE sprovodi Centar za građansko obrazovanje (CGO), u partnerstvu sa njemačkom fondacijom Friedrich Ebert (FES), NVO Centar za zaštitu i proučavanje ptica Crne Gore (CZIP) i NVO Politikon mreža, a u saradnji sa Ministarstvom javne uprave, digitalnog društva i medija i Kancelarijom za evropske integracije Vlade Crne

Gore. Projekat finansira Evropska unija. Cilj projekta je jačanje kapaciteta i položaja civilnog sektora u Crnoj Gori i preuzimanje aktivne uloge u edukaciji, informisanju i kreiranju javnog mnjenja o procesu integracije Crne Gore u Evropsku Uniju.

Kroz ovaj bilten želimo da približimo proces euro integracija stanovnicima Crne Gore, posebno mladima, uz povećanje informisanosti i podizanje svijesti šire javnosti o samoj Evropskoj Uniji, kao i o procesu pristupanja Crne Gore EU i pomoći EU Crnoj Gori.

Sadržaj ovog biltena je isključiva odgovornost NVO Multimedijal Montenegro (MMNE) i ni na koji način ne odražava stavove CGO-a.

www.eukutak.me
www.mmne.me
nvommne@gmail.com
+382 69 113 114

Sadržaj

Prijavite se za stručnu praksu iz oblasti socijalnog rada u Nepalu	1
Prijavite se za obrazovne programe u Kanadi i US	2
Prijavite se za kurs "Globalna Kina"	3
Prijavite se za webinar iz oblasti upravljanja projektima	5
Obrasci diskriminacije u Crnoj Gori	6
EU će uložiti 13,5 milijardi eura u istraživanje i inovacije za 2023 - 2024	9
Ciljevi za 2030. : Nulto zagađivanje	12
Komisija predlaže nova pravila za priznavanje roditeljstva između država članica	14
Evropski zeleni dogovor: Stavljanje tačke na rasipničko pakovanje	16
Zavod za hidrometeorologiju i seismologiju Crne Gore dobio vrijednu meteorološku opremu	21
Peer review misija Evropske komisije u Crnoj Gori	23
Uspješno završena ekspertska misija na temu nezavisnih i regulatornih tijela	24

Sadržaj

U Bariju zvanično pokrenut program Interreg IPA Južni Jadran	26
U Beranama održan Sajam zapošljavanja mladih u okviru projekta PRAXIS	29
Prijavite se za radionicu iz oblasti gejminga	31
Prijavite se za posao bankarskog savjetnika	32
Bespovratna sredstva u oblasti ženskog preduzetništva i preduzetništva mladih	33

Prijavite se za stručnu praksu iz oblasti socijalnog rada u Nepalu

Stažiranje u Nepalu je jedan od najboljih načina za učenje. Naučićete o raznim izazovima sa kojima se suočavaju socijalni radnici u Nepalu. Djeca, žene, invalidi i starci u Nepalu imaju jednu zajedničku stvar. Nedostaju im mogućnosti da maksimalno iskoriste svoj život. Za sve ove ljudе Volontersko društvo Nepal vodi svoje posebne projekte i radi sa partnerskim projektima širom Nepala. Možete birati između jednog ili više projekata. Trajanje jednog projekta je najmanje dvije nedelje. Volonteri provode do 6 sati dnevno pripremajući i

vodeći različite vrste aktivnosti ili njege. Opšta uloga pripravnika biće da uči od menadžera i drugih socijalnih radnika, kao i pomoć u onome što je neophodno. To može biti u oblasti nastave, organizovanja radionica ili drugih aktivnosti. U centrima za osobe sa invaliditetom ili staračkim domovima, to takođe može uključivati pomoć u praktičnim stvarima kao što su hranjenje ili kuhanje. Mogu se prijaviti svi zainteresovani međunarodni student socijalnog rada. **Rok za prijavu je 31. 12. 2023.** Detaljnije: www.volunteersocietynepal.org/placements/internship-in-nepal

Prijavite se za obrazovne programe u Kanadi i US

Nude se programi za obrazovanje na brojnim univerzitetima u svijetu. Ovi programi uključuju fakultete u SAD-u, Kanadi, Južnoj Africi, Latinskoj Americi i Francuskoj. Nude se različiti programi studija u Kanadi, Vašingtonu, Južnoj Africi i obrazovni grantovi za obrazovanje žena sa slabijim dohocima iz zemalja koje žele da rade i poboljšaju svoj život i svoje djece.

USLOVI

Kako biste se prijavili za neke od programa US Canada ili Trinity Washington neophodno je :

- Da ste žena koja ima najmanje 25 godina;

- da ste registrovani;
- da planirate da upišete jedan semestar;
- da planirate da diplomirate ne kasnije od dvije ipo godine;
- da niste u srodstvu sa svjetskom bankom međunarodnim monetarnim fondom.

ROK ZA PRIJAVU: 15.01.2023.

Detaljnije na:

<https://www.mmeg.org/apply/>

Prijavite se za kurs „Globalna Kina”

Univerzitet Harvard nudi besplatan online kurs svima koji su zainteresovani da istražuju koliki je bio uticaj osvajačkih dinastija i dinastije Ming na cijeli svijet. Na ovom kusu će se učiti o tome: kako su Mongoli uspjeli da naprave najveće carstvo ikad, kako je dinastija Ming postavila temelje za današnju svetsku ekonomiju, kako srebro povezuje Ameriku, Evropu i Južnu Aziju i još mnogo toga. Kurs traje petnaest nedelja i zahtijeva da se odvoji jedan do tri sata nedeljno. Da biste se prijavili dovoljno je da ste zainteresovani za ovu oblast. Kako biste se prijavili na ovaj kurs potrebno je da popunite aplikacioni formular na linku: <https://authn.edx.org/register>

Prijavite se za MOPGA program stipendiranja

“*Make Our Planet Great Again*” (MOPGA) program stipendija namijenjen za 40 mladih istraživača koji žele da svoja istraživanja sprovode u Francuskoj. Program finansira francusko Ministarstvo za Evropu i spoljne poslove, u saradnji sa francuskim Ministarstvom za visoko obrazovanje i istraživanje, a sprovodi Campus France.

Francuska, kao glavni igrač u borbi protiv klimatskih promjena i garant duha Pariskog sporazuma, pokreće novi MOPGA program stipendiranja koji je usmjeren ka jačanju naučnog doprinosa pitanjima klimatskih promjena.

Program gostujućih stipendista MOPGA 2023 za mlade istraživače će podržati istraživače koji rade na temama navedenim u odjeljku "Teme istraživanja".

Ova stipendija uključuje sljedeće pogodnosti:

- mjesecnu naknadu od 2.500 eura;
- naknadu za selidbu od 500 eura;
- podršku za socijalno osiguranje;
- podršku za zdravstveno osiguranje.

USLOVI

Mogu se prijaviti kandidati koji:

- ne posjeduju francusko državljanstvo;
- strani istraživači koji imaju doktorsku diplomu manje od 5 godina;
- strani istraživači koji nisu boravili u Francuskoj nakon 1. septembra 2022. (više od 90 dana).

NAČIN PRIJAVE

Zainteresovani kandidati se mogu prijaviti na sljedećem linku:

www.campusfrance.smapply.io/prog/MOP-GA-2023/

ROK ZA PRIJAVU:
16.01.2023.

Detaljnije na:

www.campufrance.org/en/mopga-2023

Prijavite se za webinar iz oblasti upravljanja projektima

HR domain organizuje webinar u okviru kojeg ćete imati priliku da saznate sve o ključnim konceptima upravljanja projektima, planiranju i organizaciji događaja. Organizacione vještine su neophodne za savremeni svijet. Uz ovaj webinar ćete naučiti kako da se lakše organizujete i upravljate projektima, planirate unaprijed ili se oporavite od bilo kakvih zastoja u planiranju. Korak po korak, ovaj webinar će

vas opremiti vještinama koje su vam potrebne da biste mogli da planirate, upravljate i organizujete nezaboravne i uspješne projekte i događaje. Pokriće sve što treba da znate da biste bili na vrhu svoje igre. Mogu se prijaviti omladinski radnici, treneri, omladinski lideri, menadžeri omladinskih projekata, omladinski treneri. Neophodno je znanje engleskog jezika. Rok za prijavu 23. 12. 2022.

Zainteresovani se mogu prijaviti putem online aplikacione forme:
<https://hrdomain.eu/webinar-registration-form/>

Obrasci diskriminacije u Crnoj Gori

Istraživanje 2022. odražava potrebu da se nastavi rad na društvenoj koheziji, i prevaziđu podjele

Od 2010. do 2022. godine, procijenjeno je da je značajno smanjen procenat stanovnika Crne Gore koji su se osjećali diskriminisanim: za 11,2% zbog diskriminacije na osnovu nacionalnosti, za 8,7% na osnovu vjerske pripadnosti i za 7,2% po osnovu političkih uvjerenja. Jedina oblast u kojoj je zabilježen porast percipirane diskriminacije u odnosu na 2010. godinu je diskriminacija na osnovu seksualne orijentacije i rodnog identiteta.

Ovo su samo neki od rezultata novog istraživanja o trendovima u oblasti diskriminacije u Crnoj Gori, predstavljenog danas na konferenciji u Podgorici. Ovo je šesto sveobuhvatno istraživanje ove vrste o diskriminaciji sprovedeno od 2010. godine. Zajednički su ga finansirali Evropska unija i Savjet Evrope, u partnerstvu sa Kancelarijom ombudsmana i Ministarstvom za ljudska i manjinska prava Crne Gore; a sproveo ga je Centar za

demokratiju i ljudska prava – CEDEM. Fatmir Gjeka, ministar za ljudska i manjinska prava Crne Gore, u uvodnom izlaganju je posebno istakao značaj prikupljanja podataka o govoru mržnje. „Svjedoci smo ekspanzije društvenih mreža, zato je važno prepoznati i suszbiti govor mržnje na društvenim mrežama kroz zakonska rješenja. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava nastaviće da pruža snažnu podršku borbi protiv govora mržnje.“

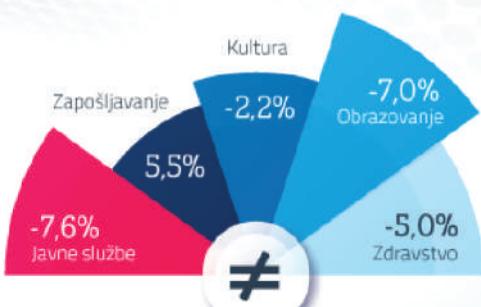
Istraživanje sprovedeno širom zemlje zasniva se na anketi licem u lice; uzorak je reprezentativan za cijelokupnu odraslu populaciju Crne Gore. U istraživanju je tokom novembra 2022. učestvovalo ukupno 997 ispitanika.

**PROSJEČAN STEPEN
DISKRIMINACIJE ZA SVE GRUPE PO
OBLASTIMA U ISTRAŽIVANJU 2022. GODINE**

Ključni problem diskriminacije u Crnoj Gori izražen u oblasti zapošljavanja. Vrijednosti mjerene diskriminacije su značajno niže i veoma ujednačene, s tim da je procjena stepena diskriminacije u zdravstvenoj zaštiti komparativno na najnižem nivou.

**RAZLIKA IZMEĐU PROSJEČNIH MJERENIH
VRIJEDNOSTI DISKRIMINACIJE ZA
SVE OBLASTI: POREĐENJE 2022. VS 2010.**

U poslednjih dvanaest godina najveći napredak napravljen u oblasti rada javnih službi (smanjenje 7,6%) i u oblasti obrazovanja (smanjenje 7%). Siljeći napredak u zdravstvenoj zaštiti (5%), te u oblasti kulture (2,2%). Najveći problem jeste u tome što je, ionako visoka, diskriminacija u oblasti zapošljavanja povećana u poslednjih dvanaest godina za 5,5%.

„Diskriminacija ima presudnu ulogu u rušenju mostova među ljudima, ali ono što je još važnije je da narušava ljudsko dostojanstvo kao jedno od najvećih bogatstava muškarca i žene kroz istoriju civilizacije“, izjavio je Siniša Bjeković, ombudsman Crne Gore. Kako je napomenuo, sa pozicije institucije Ombudsmana kao centralnog organa u borbi protiv diskriminacije, svakako postoji kontinuirana potreba da se što više sazna o ovoj pojavi, njenim kretanjima u vremenu, prostoru i društvenim procesima, jer samo u na ovaj način možemo stvoriti prepostavke za uspješnu politiku i institucionalno reagovanje na njene različite oblike, stoga je značaj ovog istraživanja veliki. **Rikardo Seri**, zamjenik šefa Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, skrenuo je pažnju na značaj prikupljanja podataka za kreiranje politike u kontekstu procesa pregovora Crne Gore o pristupanju EU: „EU je drago što je podržala ovo istraživanje za koje se nadamo da će podstaći institucije da zajednički razmisle o tome kako da transformišu podatke u zakonske promjene i da promjene politike.

Istovremeno, potrebno je više napora da se uvedu društvene promjene i društveno prihvatanje grupa koje su uglavnom diskriminisane kao što su LGBTI osobe, Romi i drugi. Potreban nam je kolektivni pritisak da oslobođimo društvo od mržnje i dovedemo do stvarnog poboljšanja za najugroženije. Kvalitetno istraživanje je veoma važno, kako bi državne institucije mogle kreirati i sprovoditi snažne politike koje promovišu nediskriminaciju i jednakost“.

Andēla Longo, programska menadžerka u Odjeljenju za borbu protiv diskriminacije Savjeta Evrope, posebno se osvrnula na perspektivu žrtve – kako to zahtijevaju evropski standardi. „Rezultati ankete pokazuju da svi možemo – i treba – da pređemo još jednu milju kako bismo zaštitili prava najugroženijih u društvu, da bismo mogli da damo jasne signale Romima i Egipćanima, osobama sa invaliditetom i LGBTI zajednici da se diskriminacija ne toleriše i da je treba sankcionisati. Reforma pravnog okvira treba da se završi u ovom pravcu, kako bi se osiguralo da je zakon o diskriminaciji u potpunosti u skladu sa evropskim standardima, ali i da nudi zdrav mehanizam sankcionisanja protiv diskriminatornog ponašanja sa snažnim efektom odvraćanja.“

Milena Bešić, direktorka Centra za demokratiju i ljudska prava (CEDEM) prokomentarisala je i prikupljene podatke u vezi sa govorom mržnje. „Govor mržnje i njegove posledice u širem kontekstu su alarmantni, čemu svjedočimo svakog dana. S obzirom na polarizaciju crnogorskog društva i kontinuirano podsticanje etničkih tenzija, nalazi ovog istraživanja podsećaju na ono na što CEDEM već godinama ukazuje: političke elite treba da budu svjesne da snose posebnu odgovornost i da njihovi narativi nikako ne smiju dodatno da polariziraju naše društvo i podstiću govor mržnje, upravo naprotiv, oni bi trebali biti ti koji ga osuđuju.“

Istraživanje ima za cilj da pomogne institucijama, organizacijama civilnog društva, medijima i javnosti da identifikuju ključne izazove u smanjenju socijalne isključenosti i borbi protiv diskriminacije i srodnih pojava, kao što su govor mržnje i zločin iz mržnje, uključujući i na osnovu seksualne orijentacije i rodnog identiteta. Studija takođe pokriva specifična pitanja koja su se nedavno pojavila, uključujući i tokom pandemije COVID-19.

EU će uložiti 13,5 milijardi eura u istraživanje i inovacije za 2023-2024

Komisija je usvojila glavni program rada Horizont Evropa 2023-24, sa oko 13,5 milijardi eura za podršku istraživačima i inovatorima u Evropi da traže inovativna rješenja za ekološke, energetske, digitalne i geopolitičke izazove.

Kao dio šireg programa EU za istraživanje i inovacije u iznosu od 95,5 milijardi eura, Horizon Europe, ovo finansiranje će doprinijeti da EU postigne svoje klimatske ciljeve, poveća energetsku otpornost i razvije osnovne digitalne tehnologije. Takođe će se baviti ciljanim akcijama podrške Ukrajini, jačanju ekonomske otpornosti i doprinosu održivom oporavku od pandemije COVID-19. To će pomoći da se postigne jači evropski istraživački i inovativni ekosistem, uključujući šire učešće istraživača i inovatora širom Evrope, veću mobilnost i finansiranje istraživačke infrastrukture svjetske klase.

Ispunjavanje klimatskih akcija i digitalne transformacije

5,67 milijardi eura (preko 42% budžeta programa rada) posvećeno je postizanju ključnih klimatskih akcionih ciljeva, pronalaženju inovativnih rješenja za smanjenje emisije gasova staklene bašte i prilagođavanju klimatskim promjenama. 1,67 milijardi eura doprinosi podršci biodiverzitetu. Preko 4,5 milijardi eura podržće digitalnu tranziciju EU, uključujući razvoj osnovnih digitalnih tehnologija i podsticanje njihove integracije u naše živote. Obimna podrška će takođe biti pružena Novom evropskom Bauhausu, koji ima za cilj da pokaže prednosti zelene tranzicije u svakodnevnom životu ljudi i životnim prostorima.

Podrška bezbjednoj, sigurnoj i otpornoj Evropi

Skoro 970 miliona eura biće uloženo kako bi se ubrzala tranzicija čiste energije, u skladu sa REPowerEU planom, i povećala energetska nezavisnost Evrope od nepouzdanih dobavljača i nestabilnih fosilnih goriva. U 2023. program rada će usmjeriti investicije od više od milijardu eura iz NextGenerationEU ka oporavku Evrope od ekonomiske i socijalne štete izazvane pandemijom COVID-19. Štaviše, podržava istraživanje i inovacije sa 336 miliona eura kako bi se poboljšala spremnost za pandemiju i odgovorilo na hitne zdravstvene situacije. Ovo je u skladu sa ciljevima Evropske zdravstvene uprave za pripravnost i reagovanje u vanrednim situacijama (HERA). Takođe će podržati kritičnu infrastrukturu protiv fizičkih i sajber pretnji kako bi se ojačala otpornost EU.

Ciljana podrška Ukrajini

Ciljana podrška Ukrajini pruža se pored namjenskih mera od 70 miliona eura koje su već pokrenute 2022. Nove akcije uključuju jačanje pristupa istraživača iz Ukrajine evropskim istraživačkim infrastrukturom, stalnu podršku naučnicima u zdravstvu iz Ukrajine i podršku klimatski neutralnim rekonstrukcijama nekoliko ukrajinskih gradova kroz Misiju EU za klimatski neutralne i pametne gradove.

Globalni izazovi zahtjevaju globalna rješenja

Radni program Horizont Evropa 2023-2024 obuhvata akcije za podršku i jačanje međunarodnih inicijativa u oblasti obnovljivih izvora energije, prehrambenih sistema, globalnog zdravlja, posmatranja životne sredine i još mnogo toga. Nadovezuje se na „Afričku inicijativu“ i uvodi novu „Mediteransku inicijativu“, kao odgovor na novu agendu istraživanja i inovacija razvijenu sa Unijom za Mediteran.

Što se tiče saradnje sa Kinom, program rada će se fokusirati na suočavanje sa globalnim izazovima kroz dvije vodeće istraživačke inicijative o hrani, poljoprivredi i biotehnologiji i klimatskim promjenama i biodiverzitetu.

EU misije

Više od 600 miliona eura biće uloženo u pet misija EU 2023. Ovo će podržati istraživanje i inovacije, za koje se očekuje da će rezultirati, na primjer, bolje pripremljenim lokalnim i regionalnim vlastima da se suoče sa rizicima povezanim sa klimom, obnavljanjem na najmanje 25 000 km rijeka slobodnog protoka, Climate City ugovori sa 100 gradova, uvođenje programa praćenja zemljišta ili optimizacija minimalno invazivnih dijagnostičkih intervencija protiv raka. Komisija očekuje da će misije prikupiti doprinose iz drugih izvora finansiranja, kako bi na kraju 2023. dostigli ukupan nivo investicija koji prevazilazi investicije iz Horizon Europe.

Sljedeći koraci

Prvi pozivi za podnošenje prijedloga biće otvoreni na portalu EU za finansiranje i tendere 7. decembra 2022. Informativni dani Horizont Evropa namjenjeni potencijalnim podnosiocima zahtjeva održavaju se između 6. decembra 2022. i 16. februara 2023. godine.

Pozadina

Program rada Horizont Evropa 2023-2024 zasnovan je na Strateškom planu Horizonta Evropa 2021-2024, usvojenom u martu 2021. Kreiran je zajedno sa zainteresovanim stranama, državama članicama i Evropskim parlamentom. Komisija je 1. decembra pokrenula najveće javne konsultacije ikada održane o prošlosti, sadašnjosti i budućnosti programa EU za istraživanje i inovacije Horizon 2014-2027. Otvoren je 12 sedmica i doprinosi konačnoj evaluaciji Horizonta 2020, privremenoj evaluaciji Horizonta Evropa kao i postavljanju temelja za pripremu Strateškog plana Horizont Evropa 2025-2027.

Ciljevi za 2030. :Nulto zagađivanje

Komisija objavljuje svoj prvi Izvještaj o praćenju nultog zagađenja i izgledima i svoj treći izvještaj o čistom vazduhu – zajedno postavljajući puteve ka čistijem vazduhu, vodi i zemljištu. Izvještaji pokazuju da su politike EU doprinijele smanjenju zagađenja vazduha, kao i zagađenja pesticidima. Međutim, nivoi zagađenja su i dalje previsoki. U drugim oblastima kao što su štetna buka, zagađenje nutrijentima ili stvaranje komunalnog otpada, napredak je zastao. Rezultati pokazuju da je u cijelini potrebno mnogo snažnije djelovanje ako EU želi da postigne ciljeve smanjenja zagađenja do 2030. usvajanjem novih zakona protiv zagađenja i boljom primjenom postojećih.

Napredak ka ciljevima do 2030. godine, ali nivoi zagađenja su i dalje previsoki

Napredak ka šest ciljeva 'nultog zagađenja' je mješovit. Zagađenje se smanjuje od pesticida, antimikrobnih sredstava i morskog otpada. Nije napravljen veliki napredak u pogledu zagađenja od buke, hranljivih materija i otpada. S druge strane, ukupne visoke stope usklađenosti sa standardima EU o zagađenju vode za piće i kupanje (>99% i >93% respektivno) su ohrabrujuće. Za 2030. možemo postići većinu ciljeva ako se ulože dodatni napor.

Međutim, trenutni nivoi zagađenja su i dalje previsoki: preko 10% prijevremenih smrti u EU svake godine i dalje je povezano sa zagađenjem životne sredine. Ovo je uglavnom zbog zagađenja vazduha, ali i zagađenja bukom i izloženosti hemikalijama, koje će vjerovatno biti potcjjenjene. Zagađenje na sličan način šteti biodiverzitetu. Postoje značajne razlike između država članica, sa nivoom prijevremene smrti oko 5-6% u sjevernoj i 12-14% u južnoj i istočnoj Evropi.

Komisija je do sada ispunila ili unaprijedila sve 33 najavljene akcije u Akcionom planu za nultu zagađenost 2021. Da bi one imale uticaj, izveštaj poziva na brz dogovor i usvajanje zakonskih predloga za smanjenje štetnog zagađenja, i poboljšanu implementaciju postojećih na lokalnom, nacionalnom i prekograničnom nivou. Konkretno, utvrđuje da ako EU primjeni sve relevantne mere koje je predložila Komisija, broj prijevremenih smrti uslijed zagađenja vazduha bi 2030. godine pao za više od 70% u poređenju sa 2005. godinom, pri čemu bi koristi od mjera čistog vazduha bile veće od troškova i dovelo do dobitke BDP-a. Izveštaj takođe ukazuje na važnost promovisanja globalnih inicijativa i podrške trećim zemljama u njihovim naporima ka smanjenju zagađenja.

Pozadina

Izveštaj je podržan detaljnim analizama Evropske agencije za životnu sredinu za dio monitoringa, dok je Zajednički istraživački centar obezbjedio istraživanje koje je osnova za dio perspektive. Glavni nalazi iz trećeg Outlook čistog vazduha su takođe uključeni u Izveštaj o praćenju nulte zagađenosti i izgledima. Procjena praćenja nulte zagađenosti zasnovana na webu, koju je pripremila Evropska agencija za životnu sredinu, pruža međusektorsku procjenu zagađenja usredsrjeđenu na teme proizvodnje i potrošnje, zdravlja i ekosistema.

Zagađenje je najveći ekološki uzrok višestrukih bolesti i prijevremene smrti, posebno među djecom, osobama sa određenim zdravstvenim stanjem i starijim osobama. Zagađenje je takođe jedna od pet glavnih prijetnji biodiverzitetu.

U okviru Akcionog plana o nultom zagađivanju, Komisija je pokrenula devet vodećih i 33 namjenske akcije za sprječavanje i smanjenje zagađenja, a posljednji je bio paket nulte zagađenosti za čistiji vazduh i vodu.

Komisija predlaže nova pravila za priznavanje roditeljstva između država članica

Evropska komisija usvojila je predlog Uredbe čiji je cilj usaglašavanje na nivou EU pravila međunarodnog privatnog prava koja se odnose na roditeljstvo. Predlog je fokusiran na najbolje interese i prava djeteta. To će pružiti pravnu jasnoću za sve vrste porodica koje se nađu u prekograničnoj situaciji unutar EU, bilo zato što se presele iz jedne države članice u drugu da putuju ili borave, ili zato što imaju članove porodice ili imovinu u drugoj državi članici. Jedan od ključnih aspekata predloga je da roditeljstvo uspostavljeno u državi članici EU treba da bude priznato u svim ostalim državama članicama, bez posebne procedure. Pravo Unije, kako ga tumači

Evropski sud pravde, posebno o slobodi kretanja, već predviđa da roditeljstvo uspostavljeno u državi članici treba da bude priznato u svim drugim državama članicama u neke svrhe: pristup teritoriji, pravo boravka, nediskriminacija od strane domaćina. Međutim, to nije slučaj sa pravima koja proizilaze iz nacionalnog prava.

Predlog omogućava djeci u prekograničnim situacijama da koriste prava koja proizilaze iz roditeljstva prema nacionalnom zakonu, u pitanjima kao što su naslijedstvo, izdržavanje, starateljstvo ili pravo roditelja da djeluju kao zakonski zastupnici djeteta (za školovanje ili zdravstvena pitanja).

Zaštita prava djece

Trenutno, države članice imaju različite nacionalne zakone o nadležnosti, važećem zakonu i priznavanju u oblasti roditeljstva, što potencijalno uzrokuje pravne prepreke za porodice koje se nađu u prekograničnoj situaciji. Porodice ponekad moraju da pokrenu administrativne ili čak sudske postupke da bi im se priznalo roditeljstvo, ali to je skupo, dugotrajno i može imati neizvjesne rezultate. Predlog stoga ima za cilj da zaštiti osnovna prava djece, obezbjedi pravnu sigurnost za porodice i smanji pravne troškove i teret za porodice i administrativne i pravosudne sisteme država članica.

Glavni elementi predloga uključuju:

Određivanje nadležnosti: predlogom se određuju sudovi država članica koji su nadležni u pitanjima vezanim za roditeljstvo, obezbjeđujući najbolji interes djeteta;

- Određivanje važećeg zakona: po pravilu, pravo koje se primjenjuje na utvrđivanje roditeljstva treba da bude pravo države uobičajenog prebivališta osobe koja je rodila. Kada to pravilo rezultira uspostavljanjem roditeljstva samo za jednog roditelja, alternativne opcije obezbjeđuju da se roditeljstvo može uspostaviti za oba roditelja;
- Pravila za priznavanje roditeljstva: predlogom se predviđa priznavanje sudskih odluka i vjerodostojnih instrumenata kojima se utvrđuje ili daje dokaz o utvrđivanju roditeljstva. Po pravilu, roditeljstvo ustanovljeno u državi članici treba da bude priznato u svim ostalim državama članicama, bez posebne procedure;
- Izrada evropskog sertifikata o roditeljstvu: djeca (ili njihovi zakonski zastupnici) mogu da ga zatraže od države članice koja je uspostavila roditeljstvo, i da izaberu da ga koriste za dokazivanje svog roditeljstva u svim drugim državama članicama. Komisija predlaže usaglašen obrazac, zajednički za cijelu EU. Korišćenje sertifikata bi bilo opciono za porodice, ali one imaju pravo da ga zatraže i da budu prihvaćene širom EU.

Predlog će dopuniti druga pravila međunarodnog privatnog prava EU, o pitanjima kao što je sukcesija. Njime se ne usklađuje materijalno porodično pravo, koje ostaje u nadležnosti država članica.

Sljedeći koraci

Predlog Komisije mora jednoglasno da usvoji Savjet, nakon konsultacija sa Evropskim parlamentom. Pet godina nakon što Uredba postane primjenjiva, Komisija će ocijeniti njenu primjenu od strane država članica i može predložiti izmjene i dopune.

Pozadina

Predsjednica Komisije fon der Lajen rekla je u svom govoru o stanju Unije 2020: „Ako ste roditelj u jednoj zemlji, roditelj ste u svakoj zemlji“. Ovom izjavom predsjednica je ukazala na potrebu da se obezbjedi da roditeljstvo uspostavljeno u državi članici bude priznato u svim drugim državama članicama za sve svrhe.

Evropski zeleni dogovor: Stavljanje tačke na rasipničko pakovanje

Komisija predlaže nova pravila o ambalaži širom EU, kako bi se pozabavila ovim stalno rastućim izvorom otpada i frustracije potrošača. U prosjeku, svaki Evropljanin generiše skoro 180 kg ambalažnog otpada godišnje. Ambalaža je jedan od glavnih korisnika sirovina jer je 40% plastike i 50% papira koji se koristi u EU namjenjeno za pakovanje. Bez akcije, EU bi do 2030. godine vidjela dalji porast ambalažnog otpada od 19%, a za plastični ambalažni otpad čak 46%.

Nova pravila imaju za cilj da zaustave ovaj trend. Za potrošače, oni će obezbjediti opcije pakovanja za višekratnu upotrebu, osloboditi se nepotrebnog pakovanja, ograničiti pretjerano pakovanje i obezbjediti jasne etikete koje podržavaju ispravnu reciklažu. Za industriju, oni će stvoriti nove poslovne mogućnosti, posebno za manje kompanije, smanjiti potrebu za sirovim materijalima, podstaći evropski kapacitet reciklaže, kao i učiniti Evropu manje zavisnom od primarnih resursa i spoljnih dobavljača. Oni će postaviti sektor ambalaže na pravi put za klimatsku neutralnost do 2050.

Komisija takođe pruža jasniju sliku potrošačima i industriji o plastici na biobazi, kompostabilnoj i biorazgradivoj plastici: definišući za koje primjene je takva plastika zaista ekološki korisna i kako bi trebalo da bude dizajnirana, odložena i reciklirana.

Predlozi su ključni gradivni blokovi Akcionog plana cirkularne ekonomije Evropskog zelenog dogovora i njegov cilj da održivi proizvodi postanu norma. Oni takođe odgovaraju na specifične zahtjeve Evropljana izražene na Konferenciji o budućnosti Evrope.

Sprječavanje otpada od ambalaže, povećanje ponovne upotrebe i ponovnog punjenja i mogućnost reciklaže sve ambalaže do 2030.

Predložena revizija zakonodavstva EU o ambalaži i ambalažnom otpadu ima tri glavna cilja. Prvo, da spriječimo stvaranje ambalažnog otpada: smanjimo ga u količini, ograničimo nepotrebno pakovanje i promovišemo rješenja za višekratnu upotrebu i dopunjivanje. Drugo, da se podstakne visokokvalitetna („zatvorena petlja“) reciklaže: da se sva ambalaža na tržištu EU može reciklirati na ekonomski održiv način do 2030. I konačno, da se smanji potreba za primarnim prirodnim resursima i stvari dobro funkcionalno tržište za sekundarne sirovine, povećanje upotrebe reciklirane plastike u ambalaži kroz obavezne ciljeve.

- Glavni cilj je smanjenje ambalažnog otpada za 15% do 2040. po državi članici po glavi stanovnika, u poređenju sa 2018. To bi dovelo do ukupnog smanjenja otpada u EU od oko 37% u poređenju sa scenarijem bez promjene zakonodavstva. To će se desiti i kroz ponovnu upotrebu i reciklažu.
- Da bi podstakli ponovnu upotrebu ili dopunu ambalaže, koja je naglo opala u poslednjih 20 godina, kompanije će morati da ponude određeni procenat svojih proizvoda potrošačima u ambalaži koja se može ponovo koristiti ili ponovo puniti, na primjer pića i jela za ponijeti ili isporuke putem e-trgovine. Takođe će postojati određena standardizacija formata pakovanja i jasno označavanje ambalaže za višekratnu upotrebu.
- Da bi se riješila očigledno nepotrebna ambalaža, biće zabranjeni određeni oblici pakovanja, na primjer pakovanja za jednokratnu upotrebu za hranu i piće kada se konzumiraju u restoranima i kafićima, jednokratna ambalaža za voće i povrće, minijaturne boćice za šampone i druga minijaturna ambalaža u hotelima .

- Mnoge mjere imaju za cilj da se ambalaža u potpunosti može reciklirati do 2030. Ovo uključuje postavljanje kriterijuma za dizajn ambalaže; stvaranje sistema obaveznog vraćanja depozita za plastične boce i aluminijumske limenke; i jasno stavljajući do znanja koje veoma ograničene vrste ambalaže moraju biti kompostirane kako bi ih potrošači mogli baciti u biootpad.
- Takođe će postojati obavezne stope recikliranog sadržaja koje proizvođači moraju uključiti u novu plastičnu ambalažu. Ovo će pomoći da se reciklirana plastika pretvori u vrijednu sirovinu – kao što je već pokazao primjer PET boca u kontekstu Direktive o plastici za jednokratnu upotrebu.

Predlog će razjasniti zabunu oko toga koja ambalaža pripada kojoj reciklažnoj kanti. Svaki komad ambalaže nosiće etiketu od čega je ambalaža napravljena i u koji tok otpada treba da ide. Kontejneri za sakupljanje otpada nosiće iste etikete. Isti simboli će se koristiti svuda u EU.

Do 2030. predložene mjere bi smanjile emisiju gasova staklene bašte iz ambalaže na 43 miliona tona u odnosu na 66 miliona ako se ne promijeni zakonska regulativa – smanjenje je otprilike onoliko koliko je godišnja emisija Hrvatske. Korišćenje vode bi se smanjilo za 1,1 milion m³. Troškovi ekološke štete za privredu i društvo smanjili bi se za 6,4 milijarde eura u odnosu na osnovnu 2030.

Industrije ambalaže za jednokratnu upotrebu moraće da ulazu u tranziciju, ali je ukupan uticaj na ekonomiju i otvaranje novih radnih mesta u EU pozitivan. Očekuje se da će samo podsticanje ponovne upotrebe dovesti do više od 600.000 radnih mesta u sektoru ponovne upotrebe do 2030. godine, od kojih mnogi u lokalnim malim i srednjim preduzećima. Očekujemo mnogo inovacija u rješenjima za pakovanje što olakšava smanjenje, ponovnu upotrebu i recikliranje. Očekuje se i da će mjere uštedjeti novac: svaki Evropljanin bi mogao da uštedi skoro 100 eura godišnje, ako preduzeća prevedu uštede na potrošače. Raščišćavanje zabune oko plastike na biobaziranoj, biorazgradivoj i kompostabilnoj plastici.

Upotreba i proizvodnja plastike na biološkoj bazi, biorazgradive i kompostabilne plastike u stalnom je porastu. Moraju biti ispunjeni brojni uslovi da bi ova plastika imala pozitivan uticaj na životnu sredinu, a ne pogoršala zagađenje plastikom, klimatske promjene i gubitak biodiverziteta.

Novi okvir Komisije pojašnjava na koji način ova plastika može biti dio održive budućnosti.

Biomasa koja se koristi za proizvodnju plastike na bazi biomase mora biti održiva, bez štete po životnu sredinu i uz poštovanje principa „kaskadne upotrebe biomase“: proizvođači bi trebalo da daju prednost upotrebi organskog otpada i nusproizvoda kao sirovine. Pored toga, da bi se borili protiv zelenog pranja i izbjegli obmanjivanje potrošača, proizvođači treba da izbjegavaju generičke tvrdnje o plastičnim proizvodima kao što su „bioplastika“ i „biobazirana“. Kada komuniciraju o sadržaju na biološkoj bazi, proizvođači treba da se pozivaju na tačan i mjerljiv udio sadržaja plastike na biološkoj bazi u proizvodu (na primjer: „proizvod sadrži 50% plastike na biološkoj bazi“).

Biorazgradivoj plastici se mora pristupiti sa oprezom. Ona ima svoje mjesto u održivoj budućnosti, ali je potrebno usmjeriti na specifične primjene gdje su dokazane koristi za životnu sredinu i vrijednost za cirkularnu ekonomiju. Biorazgradiva plastika nikako ne bi trebalo da daje dozvolu za smeće. Takođe, ti proizvodi moraju biti označeni da bi se pokazalo koliko će im trebati da se biorazgrade, pod kojim okolnostima i u kom okruženju. Za proizvode za koje postoji vjerovatnoća da će biti razbacani, uključujući one obuhvaćene Direktivom o plastici za jednokratnu upotrebu, ne može se tvrditi da su niti mogu biti označeni kao biorazgradivi.

Industrijski kompostabilnu plastiku treba koristiti samo kada ima koristi za životnu sredinu, ne utiče negativno na kvalitet komposta i kada postoji odgovarajući sistem prikupljanja i tretmana biootpada. Industrijski kompostabilna ambalaža biće dozvoljena samo za kesice čaja, filter kafe mahune i jastučице, naljepnice za voće i povrće i veoma lagane plastične kese. Na proizvodima uvijek mora biti navedeno da su sertifikovani za industrijsko kompostiranje, u skladu sa standardima EU.

Sljedeći koraci

Predlog o ambalaži i ambalažnom otpadu sada će razmatrati Evropski parlament i Savjet, u redovnoj zakonodavnoj proceduri.

Okvir politike za plastiku na biobaziranoj, biorazgradivoj i kompostabilnoj plastići će voditi budući rad EU na ovom pitanju, na primjer zahtjeve ekodizajna za održive proizvode, programe finansiranja i međunarodne diskusije. Komisija podstiče građane, javne vlasti i preduzeća da koriste ovaj okvir u svojoj politici, investicijama ili odlukama o kupovini.

Pozadina

Robi je potrebna ambalaža da bi bila zaštićena i bezbjedno transportovana, ali ambalaža i ambalažni otpad imaju značajan uticaj na životnu sredinu i upotrebu prvobitnih materijala. Količina ambalažnog otpada raste, često bržim tempom od BDP-a. Ambalažni otpad se povećao za više od 20% u posljednjih 10 godina u EU i predviđa se da će porasti za još 19% do 2030. godine, ako se ne preduzme ništa.

Biorazgradiva plastika koja se može kompostirati se pojavljuje u našem svakodnevnom životu kao alternativa konvencionalnoj plastići. Građani ih mogu naći na primjer u ambalaži, robi široke potrošnje i tekstilu, kao i u drugim sektorima. Pošto se nazivaju „bio“, potrošači imaju percepciju da su nužno dobri za životnu sredinu. Međutim, ovo je tačno samo u određenoj mjeri.

Paket koji se bavi ovim pitanjima prati prvi paket mjera za cirkularnu ekonomiju usvojen u martu 2022. On je uključivao novu Uredbu o ekološkom dizajnu za održive proizvode, Strategiju EU za održivi i cirkularni tekstil, i predložio nove mjere za osnaživanje potrošača i mogućnost da igraju potpuniju ulogu u zelenoj tranziciji.

Zavod za hidrometeorologiju i seismologiju Crne Gore dobio vrijednu meteorološku opremu

U Podgorici je predstavljena meteorološka oprema namijenjena Zavodu za hidrometeorologiju i seismologiju Crne Gore, koja uključuje meteorološku stanicu, server i računare za numeričku prognozu vremena i numeričku ranu najavu.

Oprema vrijedna 38 hiljada eura nabavljena je u sklopu prekograničnog projekta „Nepogode ne poznaju granice 2”, koji u Crnoj Gori sprovodi FORS Montenegro. Otvarajući događaj, direktorica Zavoda za hidrometeorologiju i seismologiju Dušica Brnović istakla je važnost jačanja tehničkih, a posredno i stručnih kapaciteta Zavoda.

„Oprema ovog tipa omogućava prikupljanje većeg broja podataka, čime se značajno unapređuje sistem ranog informisanja o mogućim vremenskim nepogodama. Stoga je svaki projekat ovog tipa i više nego dobrodošao, jer je upravo na fonu razvojne vizije Zavoda“, navela je Brnović.

Direktor organizacije FORS Montenegro Veselin Šturanović kazao je da se ovom nabavkom omogućava brže i efikasnije prognoziranje hidrometeoroloških prilika.

„Između ostalog, oprema će doprinijeti unapređenju sistema rane najave o potencijalnim prirodnim nepogodama meteorološkog i hidrološkog porijekla“, istakao je Šturanović.

Melani Brid, programska menadžerka za prekograničnu saradnju u Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori, naglasila je da projekat ne samo da donosi nova znanja, već stvara i veze i solidarnost širom regiona.

„Upravo je regionalna saradnja najveća vrijednost programa koje finansira EU. Nastavićemo da finansiramo projekte u Crnoj Gori i u ovoj oblasti, kao i da pomažemo lokalnom stanovništvu da se izbori sa posljedicama prirodnih katastrofa“, kazala je Brid.

Bojan Vujović, v.d. generalnog direktora Direktorata za evropske poslove u Ministarstvu evropskih poslova poručio da se prekograničnim projektima ostvaruju konkretni rezultati na terenu.

„Prekogranični projekti doprinose zaštiti životne sredine i prilagođavanju klimatskim promjenama, kao i upravljanju rizicima. Crna Gora kroz transnacionalne, trilateralne i bilateralne programe u kontinuitetu podržava projekte kojima se promovišu i jačaju dobrosusjedski odnosi i socioekonomski razvoj pograničnih regija“, istakao je Vujović.

Pored nabavke opreme, do kraja projekta se očekuju i aktivnosti koje za cilj imaju jačanje kapaciteta institucija i službi za smanjenje rizika od katastrofa, kao i smjernice za poboljšanje sistema zaštite i spašavanja u Crnoj Gori i Albaniji u skladu sa dobrim modelima EU prakse, te poboljšanje saradnje između jedinica i institucija koje se bave smanjenjem rizika od katastrofa u Albaniji i Crnoj Gori.

Projekat „Nepogode ne poznavaju granice 2“ finansira Evropska unija u okviru IPA Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija 2014-2020, a u Crnoj Gori sufinansira Ministarstvo javne uprave. Projekat sprovodi FORS Montenegro i Prefektura Skadra, a ukupna vrijednost projekta je oko 530 hiljada eura.

Peer review misija Evropske komisije u Crnoj Gori

Peer review misija Evropske komisije boraviće u Crnoj Gori od 5. do 9. decembra, s ciljem analize institucionalnog okvira nezavisnih nadzornih ili regulatornih institucija, radi procjene njihove nezavisnosti i efikasnog funkcionisanja.

Institucije koje će biti predmet misije su: Kancelarija Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, Agencija za elektronske medije i Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama. Misija je važna prvenstveno iz perspektive pregovora o pristupanju Crne Gore s Evropskom unijom u poglavlju 23 – Pravosuđe i temeljna prava i poglavlju 10 – Informatičko društvo i mediji, a predvodiće je nezavisni eksperti iz Portugala, Litvanije i Slovenije.

Peer review misije predstavljaju mehanizam Evropske komisije koji ima za cilj sagledavanje rezultata koje naša zemlja ostvaruje na terenu u oblastima od prioritetnog značaja za vladavinu prava.

Uspješno završena ekspertska misija na temu nezavisnih i regulatornih tijela

Završnim sastankom okončana je misija Evropske komisije o nezavisnim i regulatornim tijelima koja će omogućiti sveobuhvatnu procjenu institucionalnog okvira nezavisnih nadzornih ili regulatornih institucija. Misija koja je organizovana u saradnji s Ministarstvom evropskih poslova i Ministarstvom pravde, od posebnog je značaja u kontekstu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji u poglavlju 23 – Pravosuđe i temeljna prava i poglavlju 10 – Informatičko društvo i mediji.

U okviru misije, nezavisni eksperti iz Litvanije, Portugala i Slovenije imali su priliku da razmijene mišljenja s predstavnicima Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva pravde, Ministarstva ljudskih i manjinskih prava, Ministarstva finansija, Ministarstva kulture i medija, Ministarstva javne uprave, Generalnog sekretarijata Vlade, Skupštine, Kancelarije Ombudsmana, Agencija za elektronske medije i Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

Zatvarajući misiju, šef Radne grupe za poglavlje 24 Miloš Radonjić ukazao je da je peer review misija bila od izuzetnog značaja zbog činjenice da su predstavnici crnogoskih institucija, kroz direktnu komunikaciju s nezavisnim ekspertima, uspjeli da sagledaju trenutno stanje na zakonodavnom i institucionalnom planu te identifikuju nedostatke i slabosti sistema kroz razmatranje konkretnih predmeta iz nadležnosti institucije Ombudsmana, Agencije za elektronske medije i Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama.

Istakao je da je ova vježba bila prilika da se dodatno ojača svijest o neophodnosti kontinuiranog zajedničkog doprinosa svih društvenih aktera nezavisnosti regulatornih i nadzornih tijela, s krajnjim ciljem dostizanja najviših evropskih standarda i implementacije najboljih evropskih praksi u ovoj oblasti. Zaključio je da će izvještaj s peer review misije pomoći da viziju daljeg unapređenja stanja u ovoj oblasti učinimo jasnijom, ali i da napravimo dodatan iskorak u pregovaračkim poglavljima 23 – Pravosuđe i temeljna prava i 10 – Informatičko društvo i mediji.

Šef Radne grupe za poglavlje 23 i i pregovarač za klaster 1 – Temeljna poglavlja Bojan Božović je ukazao da će preporuke koje će se naći u izvještaju s peer review misije biti detaljno analizirane ne samo u okviru Radne grupe za poglavlje 23 i poglavlje 10, već i na sjednicama Vlade i Savjeta za vladavinu prava.

U Bariju zvanično pokrenut program Interreg IPA Južni Jadran

Danas je u Bariju održana svečana konferencija na kojoj je zvanično pokrenut novi program Interreg IPA Južni Jadran, kojim se podržava prekogranična saradnja između Italije (regije Pulja i Molize), Albanije i Crne Gore.

Novi program će u programskom periodu 2021-2027 kroz nekoliko poziva omogućiti finansiranje prekograničnih projekata u ukupnom iznosu od 81 milion eura, od čega Evropska unija obezbjeđuje najveći dio sredstava, dok će ostatak biti ko-finansiran od strane teritorija učesnica Programa.

Govoreći o strateškom značaju novog programa, načelnica Direkcije za inter-regionalne programe i makroregionalne strategije u Ministarstvu evropskih poslova Irena Bošković kazala je da je Južni Jadran regija velikih mogućnosti zahvaljujući svojim geografskim karakteristikama i kulturno-istorijskoj raznolikosti.

“Ubijeđeni smo da će ova saradnja nastaviti da bude pokretač održivog ekonomskog razvoja i društvenih inovacija, te da će doprinijeti prosperitetu regiona Južnog Jadrana i kreirati bolju budućnost za sve koji žive u ovom području”, kazala je Bošković.

Ministar ekonomskog razvoja Regije Pulja Alesandro Deli Noći istakao je važnost kreiranja sinergije i razmjene dobrih praksi kako bi teritorije italijanskih regija Pulja i Molize, Albanije i Crne Gore bile bolje povezane.

“Naša ambicija je da ovu saradnju pretvorimo u morski savez kako bismo razvili plavu ekonomiju, uključujući pomorski saobraćaj, ribarstvo i turizam kao naše zajedničke strateške grane. Program će nam pomoći da bolje iskoristimo potencijale naših teritorija, jer ovo područje nudi puno komparativnih prednosti”, kazao je Deli Noći, ističući da plava ekonomija u području Južnog Jadrana treba da se razvija zajedno sa zelenom ekonomijom.

Žil Kitel iz Generalnog direktorata za regionalnu i urbanu politiku (DG REGIO) u Evropskom komisiji pohvalio je proces pripreme novog programa i izrazio zadovoljstvo što su odabrani prioriteti koji su ujedno važni i za Evropsku uniju.

“U novom programskom ciklusu želimo da ljudi osjete konkretne i opipljive promjene u svojim životima. Građani su u središtu naših projekata i zato vjerujemo da ovi programi zaista mogu imati pozitivan uticaj na njihove živote. Osim toga, učešćem u ovom programu Crna Gora i Albanija će se bolje pripremiti za članstvo u Evropskoj uniji”, kazao je Kitel.

Dodao je da je Program od velikog značaja za ispunjenje ciljeva iz Strategije Evropske unije za Jadransko-jonski region (EUSAIR), naglasivši važnost kreiranja sinergije sa bilateralnim i trilateralnim programima.

Na svečanoj konferenciji su predstavljene vrste poziva i projekata koji će biti podržani u programskom periodu 2021-2027, uključujući Prvi poziv, koji uskoro treba da bude raspisan.

Događaju su prisustvovali i predstavnici potencijalnih korisnika iz tri države, koji su imali priliku da se povežu i uspostave kontakte u cilju kreiranja partnerstava.

Svečanu konferenciju organizovali su Upravljačko tijelo i Zajednički sektetarijat Programa.

U Beranama održan Sajam zapošljavanja mladih u okviru projekta PRAXIS

U Beranama je danas održan Sajam zapošljavanja mladih, koji je okupio 116 učesnika i oko tridesetak izlagača iz osnovnih i srednjih škola, organizacija koje se bave programima zapošljavanja mladih, predstavnika privrede, kao i drugih partnerskih organizacija iz opština Berane, Petnica i Gusinje.

Sajam zapošljavanja mladih dio je projekta PRAXIS, koji ima za cilj pružanje podrške mladima u sticanju praktičnog iskustva u radu i kreiranju novih prilika za zapošljavanje u pograničnom području Kosova i Crne Gore.

Projekat vrijedan 332,997 eura podržan je kroz IPA II Program prekogranične saradnje Kosovo – Crna Gora. Nositelj projekta je Caritas Kosova, a partneri su Caritas Crne Gore i Opština Berane iz Crne Gore, te Centar za stručno obrazovanje i savjetovanje „Qakp Gjon Nikolle Kazazi“ sa Kosova.

Govoreći na otvaranju sajma, načelnica Direkcije za bilateralne prekogranične programe u Ministarstvu evropskih poslova Nada Pejović izrazila je zadovoljstvo što će na ovom sajmu mladi dobiti priliku da se upoznaju sa potencijalnim poslodavcima i razgovaraju o svojim karijerama sa stručnjacima i vršnjacima.

„Posebno je pohvalno što je u projektnim aktivnostima učestvovalo oko 400 studenata i nezaposlenih mladih iz Crne Gore i Kosova, čime se još jednom pokazalo da se projektima koji podstiču zapošljavanje daje konkretan doprinos cijelokupnom razvoju prekograničnog područja“, kazala je Pejović.

Menadžer Opštine Berane Marko Lalević naglasio je da Opština Berane zajedno sa nevladinim sektorom usmjerena na stvaranje uslova za povećanje zaposlenosti mladih i njihovo ravnopravno učešće na tržištu rada.

„Mladi su budućnost i osnov razvoja svake države. Ovim projektom se daje doprinos otklanjanju barijera i stvaranju jednakih mogućnosti za zapošljavanje mladih u ovom području“, kazao je Lalević.

Prijavite se za radionicu iz oblasti gejminga

Actionbound

Actionbound Instant Accounts Tutorial

Stowarzyszenie Europe 4 Youth (Youth NGO) organizuje radionicu pod imenom ActionBound Gamification E-learning, koja će biti realizovana preko ZOOM platforme 21. januara 2023. godine.

Poljska nevladina organizacija Stowarzyszenie Europe 4 Youth organizuje trosatnu online radionicu za predstavljanje ActionBound-a, platforme za gejmifikaciju proširene stvarnosti koja se lako koristi za gejmifikovana iskustva, kako u zatvorenom, tako i na otvorenom. Na radionici će biti predstavljena funkcionalnost ActionBounda, te će se zajedničkom diskusijama raditi na pronalaženju potencijalnih upotreba. Fokus radionice je usmjeren na predstavljanje ActionBound-a, platforme za igru i proširene stvarnosti koja se lako koristi, demonstrirajući njene funkcionalnosti, dok istovremeno nudi priliku učesnicima da zajednički razmišljaju o tome gdje i kako je koristiti u različitim okruženjima, kontekstima i u različite svrhe učenja. ActionBound je besplatna platforma i aplikacija za ličnu upotrebu za kreiranje svih vrsta gamifikovanih iskustava, kao što su gradske igre, avanturističke šetnje, čak i takmičenja i misije u zatvorenom prostoru. Ukupno trajanje radionice je 3h, a radionica će biti podijeljena na dva dijela: prva polovina će se fokusirati na predstavljanje funkcionalnosti Actionbound-a; druga polovina će dati prostor učesnicima da daju svoje ideje i predloge. Ova inicijativa je nastavak kursa obuke Gamification & Digital Skills in Youth Work, koji je sprovedla Evropa za Mlade između 6. i 12. oktobra 2022. godine.

Prijavite se za posao bankarskog savjetnika

Evropsko udruženje javnih banaka (EAPB) poziva sve zainteresovane kandidate da se prijave za poziciju savjetnika za uredbe o bankarskoj regulativi i tržištima kapitala i budu dio prijateljskog, dinamičkog i međunarodnog tima u srcu Brisela.

Evropsko udruženje javnih banaka (EAPB) je glas evropskog javnog bankarskog sektora. EAPB predstavlja preko 90 finansijskih institucija iz 18 zemalja Evrope, uključujući nacionalne i regionalne razvojne banke, opštinske agencije za finansiranje i javne komercijalne banke. Članovi EAPB-a pružaju finansijske usluge i finansiranje projekata koji podržavaju održivi ekonomski i društveni razvoj. Oni finansiraju održivu ekonomiju, socijalno stanovanje, zdravstvenu zaštitu, obrazovanje i javnu infrastrukturu na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou. Budući savjetnik dobiće priliku da igra ključnu ulogu u javnom bankarstvu i njenoj percepciji za razvoj evropske ekonomije i socijalne kohezije, uz ugovor o radu prema belgijskom zakonu na neodređeno vrijeme, uključujući konkurentnu platu, bonove za ručak, eko-čekove, 30 dana godišnjeg odmora, transportne

Bespovratna sredstva u oblasti ženskog preduzetništva i preduzetništva mladih

Prijavite se za dodjelu bespovratnih sredstava u okviru grant šeme „Unapređenje konkurentnosti malih i srednjih preduzeća kroz podršku ženskom preduzetništvu i preduzetništvu mladih“.

Ministarstvo ekonomskog razvoja i turizma u saradnji sa Ministarstvom finansije, uz podršku Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori objavilo je poziv za dodjelu bespovratnih sredstava preduzetništvu. Grant šema će pružiti podršku projektima koje imaju za cilj jačanje kapaciteta mikro, malih i srednjih preduzeća u vlasništvu žena i mladih sa ciljem doprinosa ekonomskom rastu. Sredstva su obezbijeđena od strane Evropske unije, uz kofinansiranje Vlade Crne Gore.

Za dodjelu bespovratnih sredstava mogu se prijaviti sve zainteresovane žene preduzetnice i mladi.

Rok za prijavu: 27.12.2022.